

Ἐπισκόπου Σοφιανοῦ Pătruntel

*Μάρτυρες, Μαρτύριο καὶ Μαρτυρία
Κατὰ τὸν Μέγα Βασίλειο*

Ἐκδόσεις «Ὁρθόδοξος Κυψέλη»,
Θεσσαλονίκη 2005, σελίδες 296.

Στὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας θεμέλιο εἶναι ἡ πίστη στὴν παντοδυναμία καὶ στὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ τὸ Μαρτύριο ἐκφράζει τὴν ἀγαπητικὴ ἀπάντηση, ποὺ ὁ πραγματικὰ πιστὸς δίνει στὸ κάλεσμα τοῦ Θεοῦ, ἀντιμετωπίζοντας καὶ ξεπερνώντας ὅσα ἐμπόδια καὶ ἂν συναντήσει.

Μὲ τὸ παράδειγμά του ὁ Μάρτυς ἐμπνέει τοὺς Χριστιανοὺς ὅλων τῶν ἐποχῶν νὰ συνεχίσουν τὴν μαρτυρία τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμο. **Ἡ** μαρτυρία, ποὺ οἱ Μάρτυρες ἔδωσαν γιὰ τὸ Χριστὸ διὰ τοῦ αἵματηροῦ θανάτου τους, συνεχίζεται τοιοῦτοτρόπως μὲ τὴν μαρτυρία ποὺ ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ ὀφείλουν νὰ δίνουν, τῇ συνειδήσει, μὲ ὀλόκληρη τὴν ζωὴ τους.

* * *

Θαυμαστὸς ἐκφραστὴς καὶ ἐμπνευστὴς τῆς ἰδέας, ὅτι ἡ μαρτυρία τῶν Μαρτύρων συνεχίζεται καὶ πρέπει νὰ συνεχίζεται στὸν κόσμο ἀπὸ ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς, εἶναι ὁ Μέγας Βασίλειος, ὁ ὁποῖος προέτρεπε ὅλους τοὺς πιστοὺς νὰ γίνουν μάρτυρες τῇ προαιρέσει, χωρὶς διωγμοὺς καὶ μαστι-

γώσεις, μαρτυρώντας τὴν πίστη, τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἐλπίδα τοὺς μὲ ὅλη τους τὴν ζωὴ, ὅπως οἱ Μάρτυρες τὶς μαρτύρησαν διὰ τοῦ θανάτου.

Οἱ κατεξοχὴν συνεχιστές τῆς μαρτυρίας τῶν μαρτύρων, εἶναι, κατὰ τὸν Μ. Βασίλειο, οἱ ὅσοι Ἀσκητές, τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ εἶναι ὀλοκληρωτικὰ ἀφιερωμένη στὸ Θεό, καθὼς καὶ ἐκείνη τῶν Μαρτύρων.

* * *

Σ' αὐτὴν τὴν μαρτυρία Χριστοῦ, ποὺ εἶναι ἔργο ὅλων τῶν Χριστιανῶν, ἐντάσσονται καὶ οἱ ταπεινές μου προσπάθειες, καθὼς καὶ ἡ συγγραφὴ τῆς παρουσίας ἐργασίας.

Ἀφοῦ, ὡς ἱερομόναχος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Brâncoveanu, στὸ Sămbăta de Sus, Βραζον, στὴν Ρουμανία, ἀποφοίτησα ἀπὸ τὴν Θεολογικὴ Σχολὴ Andrei Șaguna, στὸ Sibiu, μὲ τὴν συμβουλή καὶ τὴν εὐλογία τοῦ πνευματικοῦ πατρός μου Teofil Părăian ἤρθα στὴν Ἑλλάδα γιὰ τὴν συνέχιση τῆς θεολογικῆς μου καταρτίσεως.

Ἐρχόμενος στὴν Θεσσαλονίκη, εἶχα στὸ νοῦ μου νὰ ἐμβαθύνω κατὰ τὸ δυνατόν καὶ στὸν πλοῦτο τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας, ἀλλὰ κυρίως στὸν ἀνεξάτλητο θησαυρὸ τῶν Ἔργων τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐπιθυμία τὴν ὁποία ἐκφράζει καὶ ἡ συγγραφὴ τῆς παρουσίας ἐργασίας.

Ὀλοκληρώνοντας τώρα αὐτὴν τὴν μελέτη ποὺ ἀναφέρεται στὸ μαρτύριο τῶν Μαρτύρων καὶ στὴν μαρτυρία, ποὺ ὅλοι μας καλοῦμαστε νὰ δώσουμε γιὰ τὸ Χριστὸ μὲ τὴν ζωὴ μας, καὶ εὐρισκόμενος μπροστὰ σὲ μιὰ δύσκολη ἀποστολή, τὴν ὁποία μοῦ ἐμπιστεύεται ἡ Ἐκκλησία, μπορῶ νὰ πῶ ὅτι ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐνασχόληση μὲ τὸ θέμα αὐτό, ὅπως παρουσιάζεται στὴν ζωὴ καὶ στὰ ἔργα τοῦ Μ. Βασιλείου, ἀπετέλεσαν γιὰ μένα τὴν ἀριστη προετοιμασία γιὰ τὸν ἀγῶνα ποὺ ἀνοίγεται μπροστὰ μου.

* * *

Περιεχόμενα τοῦ βιβλίου

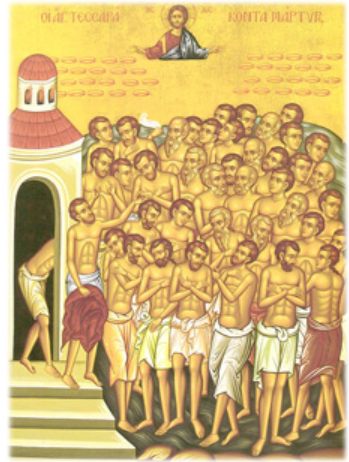
Συντομογραφίες.

Πρόλογος.

Εἰσαγωγή.

Α'. Ἡ σημασία καὶ ἡ ἐξέλιξη τῶν ὄρων «μάρτυς», «μαρτυρία» καὶ «μαρτύριον».

1. **Η** σημασία τῶν ὄρων στὴν ἑλλη-
νικὴ ἀρχαιότητα.
2. **Η** σημασία καὶ ἡ ἐξέλιξη τῶν ὄ-
ρων στὴν Παλαιὰ Διαθήκη.
3. **Η** σημασία καὶ ἡ ἐξέλιξη τῶν ὄ-
ρων στὴν Καινὴ Διαθήκη.
4. **Η** σταθεροποίηση τῶν ὄρων στὴν
χριστιανικὴ Ἐκκλησία.

Β'. Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ τὸ ἱστο- ρικὸ πλαίσιο τῆς δράσεώς του.

1. **Η** γενικὴ κατάσταση τῆς Ἐκκλησίας.
  - α') Διωγμοὶ καὶ Μάρτυρες στὴν Καππαδοκία.
  - β') **Η** μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντι στοὺς Ἀρειανούς.
  - γ') Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ ἡ ἀνθήση τοῦ Μοναχισμοῦ τῆς ἐποχῆς.
2. **Η** μαρτυρία μιᾶς ἁγίας Οἰκογένειας καὶ ἐνὸς μεγάλου Ἁγίου.
  - α') **Η** μαρτυρία τῆς οἰκογένειας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.
  - β') **Η** μαρτυρία τοῦ ἰδίου τοῦ Βασιλείου.
3. Σχέσεις τοῦ Μεγάλου Βασιλείου μὲ Μάρτυρες.
  - α') **Η** τιμὴ τῶν Μαρτύρων στὴν ἐποχὴ του.
  - β') Οἱ συνάξεις στὶς ἐκκλησίες-μαρτύρια.
  - γ') Οἱ πανηγυρικοὶ Λόγοι τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Γ'. Θεολογικὴ θεώρηση τοῦ Μαρτυρίου

1. Τὸ Μαρτύριο θεϊκὴ καὶ ἀνθρώπινη συνεργία.
  - α') Ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ «κατ' εἰκόνα» στὸ «καθ' ὁμοίωσιν».
  - β') Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς παράδειμα, συμπαραστάτης καὶ σκο-
πὸς τῶν Μαρτύρων.
  - γ') **Η** χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἐλευθερία τῶν Μαρτύρων.
2. Τὸ Μαρτύριο συσταύρωση καὶ συνανάσταση μὲ τὸν Χριστό.
  - α') Ὁ θάνατος ἐν σχέσει μὲ τὴν παροῦσα καὶ τὴν μέλλουσα
ζωή.
  - β') Ὁ μαρτυρικὸς θάνατος ὡς πύλη πρὸς τὴν ἀληθινὴν ζωή.
  - γ') Τὸ Μαρτύριο θυσία στὸν Θεό.

Δ'. Τὸ Μαρτύριο στὴν ζωὴ τῶν Μαρτύρων.

1. Ὁ πόθος τοῦ Μαρτυρίου.

α') Ἡ πίστη τῶν Μαρτύρων.

β') Ἡ ἐλπίδα τῶν μελλόντων ἀγαθῶν.

γ') Ἡ ἀγάπη γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ ἡ χαρὰ στὸ Μαρτύριο.

2. Ἡ νίκη τῶν Μαρτύρων.

α') Τὸ θάρρος, ἡ παρρησία καὶ ἡ καρτερία τῶν Μαρτύρων.

β') Ἡ νίκη κατὰ τοῦ Διαβόλου.

γ') Τὸ Μαρτύριο ὡς ὁδὸς θεώσεως.

Ε'. Ποιμαντικὴ καὶ ἠθικὴ διάσταση τοῦ Μαρτυρίου.

1. Ἡ ἐπικαιρότητα τοῦ Μαρτυρίου.

α') Ἡ δύναμη τοῦ παραδείγματος.

β') Ὁ ἱεραποστολικὸς χαρακτήρας τοῦ Μαρτυρίου.

2. Ἀπὸ τὸ μαρτύριο τοῦ αἵματος στὴν μαρτυρία τῆς προαιρέσεως.

α') Οἱ μάρτυρες τοῦ αἵματος καὶ οἱ μάρτυρες τῆς ἀσκήσεως.

β') Τὸ αἱματηρὸ μαρτύριο καὶ ἡ χριστιανικὴ μαρτυρία.

Ἐπίλογος.

Βιβλιογραφία.

Α'. Πηγές.

Β'. Βοηθήματα.

